

Článek Vladimira Putina „O historické jednotě Rusů a Ukrajinců“

 en.kremlin.ru/events/president/news/66181

Během nedávné Přímé linky, když se mě ptali na rusko-ukrajinské vztahy, jsem řekl, že Rusové a Ukrajinci jsou jeden národ – jeden celek. Tato slova nevycházela z nějakých krátkodobých úvah ani ze současného politického kontextu. To je to, co jsem řekl při mnoha příležitostech a čemu pevně věřím. Cítím proto potřebu podrobně vysvětlit svůj postoj a podělit se o své hodnocení dnešní situace.

Nejprve bych chtěl zdůraznit, že zeď, která se v posledních letech vynořila mezi Ruskem a Ukrajinou, mezi částmi v podstatě stejného historického a duchovního prostoru, je podle mého názoru naše velké společné neštěstí a tragédie. To jsou v první řadě důsledky našich vlastních chyb, které jsme udělali v různých časových obdobích. Ale jsou také výsledkem záměrného úsilí těch sil, které se vždy snažily podkopat naši jednotu. Vzorec, který používají, je znám odnepaměti – rozděl a panuj. Není zde nic nového. Odtud pokusy hrát si na „národnostní otázku“ a zasévat mezi lidi neshody, jejichž hlavním cílem je rozdělít a následně postavit části jednoho národa proti sobě.

Abychom lépe porozuměli současnosti a nahlédli do budoucnosti, musíme se obrátit do historie. Zajisté není možné v tomto článku pokrýt veškerý vývoj, ke kterému došlo za více než tisíc let. Zaměřím se ale na klíčové, stěžejní momenty, které je důležité si zapamatovat, a to jak v Rusku, tak na Ukrajině.

Rusové, Ukrajinci a Bělorusové jsou potomky starověké Rusi, která byla největším státem v Evropě. Slovanské a další kmeny na rozlehlém území – od Ladogy, Novgorodu a Pskova po Kyjev a Černigov – byly spojeny jedním jazykem (který nyní nazýváme starou ruštinou), ekonomickými vazbami, vládou knížat z dynastie Ruriků. a – po křtu Rus – pravoslavná víra. Duchovní volba, kterou

učinil svatý Vladimír, který byl zároveň knížetem Novgorodským i velkoknížetem Kyjeva, dodnes do značné míry určuje naši spřízněnost.

Kyjevský trůn měl ve starověké Rusi dominantní postavení. To bylo zvykem od konce 9. století. Příběh minulých let zachytil pro potomky slova proroka Olega o Kyjevě: „Ať je matkou všech ruských měst“.

Později, stejně jako ostatní evropské státy té doby, čelila starověká Rus úpadku centrální vlády a fragmentaci. Šlechta i prostý lid přitom vnímali Rus jako společné území, jako svou vlast.

Fragmentace zesílila po ničivé invazi Batu Chána, která zpusťovala mnoho měst včetně Kyjeva. Severovýchodní část Ruska spadala pod kontrolu Zlaté hordy, ale zachovala si omezenou suverenitu. Jižní a západní ruské země se z velké části staly součástí Litevského velkovévodství, které – což je nejdůležitější – bylo v historických záznamech označováno jako Litevské velkovévodství a Rusko.

Členové knížecích a „bojarských“ klanů měnili službu z jednoho prince na druhého, bojovali mezi sebou, ale také navazovali přátelství a spojenectví. Vojvoda Bobrok z Volyně a synové litevského velkovévody Algirdase – Andrej Polotský a Dmitrij Brjanský – bojovali po boku moskevského velkovévody Dmitrije Ivanoviče na Kulikovo poli. Ve stejné době vedl litevský velkovévoda Jogaila – syn princezny z Tveru – své jednotky, aby se připojily k Mamai. Toto všechno jsou stránky naší společné historie, odrážející její komplexní a mnohorozměrnou povahu.

A co je nejdůležitější, lidé v západních i východních ruských zemích mluvili stejným jazykem. Jejich víra byla pravoslavná. Až do poloviny 15. století se udržela jednotná církevní vláda.

V nové etapě historického vývoje se Litevská Rus i Moskevská Rus mohly stát body přitažlivosti a konsolidace území starověké Rusi. Stalo se tak, že Moskva se stala centrem znovusjednocení a

navázala na tradici starověké ruské státnosti. Moskevská knížata – potomci prince Alexandra Něvského – shodili cizí jho a začali shromažďovat ruské země.

V Litevském velkovévodství se rozvíjely další procesy. Ve 14. století litevská vládnoucí elita konvertovala ke katolicismu. V 16. století podepsala Lublinskou unii s Polským královstvím a vytvořila Polsko-litevské společenství. Polská katolická šlechta získala na území Rusi značné pozemkové držby a výsady. V souladu s Brestskou unií z roku 1596 se část západního ruského pravoslavného duchovenstva podřídila autoritě papeže. Začal proces polonizace a latinizace, vytlačení pravoslaví.

V důsledku toho v 16.–17. století v oblasti Dněpru sílilo osvobozenecké hnutí pravoslavného obyvatelstva. Zlomové se staly události za dob hejtmana Bohdana Chmelnického. Jeho příznivci bojovali za autonomii od Polsko-litevského společenství.

Ve své výzvě ke králi polsko-litevského společenství z roku 1649 Záporožské hostitelství požadovalo, aby byla respektována práva ruského pravoslavného obyvatelstva, aby Kyjevské vojvodství bylo ruské a řeckého vyznání a aby pronásledování církví Božích být zastaven. Kozáci ale nebyli vyslyšeni.

Bohdan Chmelnický poté podal výzvy do Moskvy, které byly zvaženy Zemským Soborem. Dne 1. října 1653 se členové nejvyššího zastupitelského orgánu ruského státu rozhodli podpořit své bratry ve víře a vzít je pod patronát. V lednu 1654 potvrdila Perejaslavská rada toto rozhodnutí. Následně velvyslanci Bohdana Chmelnického a Moskvy navštívili desítky měst, včetně Kyjeva, jehož obyvatelstvo přísahalo věrnost ruskému carovi. Mimochodem, při uzavření Lublinské unie se nic takového nestalo.

Bohdan Chmelnický v dopise do Moskvy v roce 1654 poděkoval caru Alexeji Michajloviči za to, že vzal „celou Záporožskou hostii a celý ruský pravoslavný svět pod silnou a vysokou ruku cara“. Znamená

to, že kozáci se ve svých výzvách k polskému králi i ruskému carovi označovali a definovali jako ruské pravoslavné lidi.

V průběhu vleklé války mezi ruským státem a Polsko-litevským společenstvím se někteří hejtmani, nástupci Bohdana Chmelnického, „odtrhli“ od Moskvy nebo hledali podporu ve Švédsku, Polsku či Turecku. Ale znovu, pro lidi to byla válka za osvobození. Skončilo Andrusovským příměřím v roce 1667. Konečný výsledek byl zpečetěn Smlouvou o věčném míru v roce 1686. Ruský stát začlenil město Kyjev a země na levém břehu řeky Dněpr, včetně oblasti Poltava, Černigovská oblast a Záporoží. Jejich obyvatelé byli znovu sjednoceni s hlavní částí ruského pravoslavného lidu. Tato území byla označována jako „Malorossia“ (Malé Rusko).

Název „Ukrajina“ se častěji používal ve významu staroruského slova „okraina“ (periferie), které se nachází v písemných pramenech z 12. století a označovalo různá pohraniční území. A slovo „ukrajinský“, soudě podle archivních dokumentů, původně označovalo pohraničníky, kteří chránili vnější hranice.

Na pravém břehu, který zůstal pod Polsko-litevským společenstvím, byly obnoveny staré pořádky a zesílil sociální a náboženský útlak. Naopak pozemky na levém břehu, zabrané pod ochranu jednotného státu, zaznamenaly rychlý rozvoj. Masově se sem stěhovali lidé z druhého břehu Dněpru. Hledali podporu u lidí, kteří mluvili stejným jazykem a měli stejnou víru.

Během Velké severní války se Švédskem lidé v Malorossii nestáli před volbou, na koho se přiklonit. Mazepovo povstání podporovala jen malá část kozáků. Lidé všech stavů a stupňů se považovali za Rusy a pravoslavné.

Vyšší kozáčtí důstojníci patřící k šlechtě by v Rusku dosáhli vrcholů politické, diplomatické a vojenské kariéry. Absolventi Kyjevsko-mohylské akademie hráli vedoucí roli v církevním životě. Tak tomu bylo i v době hejtmanství – v podstatě autonomního státního útvaru

se zvláštní vnitřní strukturou – a později v Ruské říši. Malorusové mnoha způsoby pomohli vybudovat velkou společnou zemi – její státnost, kulturu i vědu. Podíleli se na průzkumu a rozvoji Uralu, Sibiře, Kavkazu a Dálného východu. Mimochodem, během sovětského období zastávali rodáci z Ukrajiny hlavní, včetně nejvyšších funkcí ve vedení jednotného státu. Stačí říci, že Nikita Chruščov a Leonid Brežněv, jejichž stranická biografie byla nejvíce spojena s Ukrajinou,

Ve druhé polovině 18. století, po válkách s Osmanskou říší, Rusko začlenilo Krym a země oblasti Černého moře, která se stala známou jako Novorossiia. Byli osídleni lidmi ze všech ruských provincií. Po rozdělení Polsko-litevského společenství získala Ruská říše zpět západní staroruské země, s výjimkou Haliče a Zakarpatska, které se staly součástí Rakouského a později Rakousko-Uherského císařství.

Začlenění západních ruských zemí do jediného státu nebylo pouze výsledkem politických a diplomatických rozhodnutí. Byla podložena společnou vírou, společnými kulturními tradicemi a – to bych chtěl ještě jednou zdůraznit – jazykovou podobností. Tak již na počátku 17. století jeden z hierarchů uniatské církve Joseph Rutsky sdělil Římu, že lidé v Moscovii nazývají Rusy z Polsko-litevského společenství svými bratry, že jejich psaný jazyk je naprosto identický, a rozdíly v lidové mluvě byly nepatrné. Nakreslil analogii s obyvateli Říma a Bergama. To jsou, jak víme, střed a sever moderní Itálie.

Mnoho staletí roztríštěnosti a života v různých státech přirozeně přineslo regionální jazykové zvláštnosti, které vyústily ve vznik dialektů. Lidová řeč obohatila spisovný jazyk. Velkou roli zde sehráli Ivan Kotljarevskij, Grigorij Skovoroda a Taras Ševčenko. Jejich díla jsou naším společným literárním a kulturním dědictvím. Taras Ševčenko psal poezii v ukrajinském jazyce a prózu převážně v ruštině. Knihy Nikolaje Gogola, ruského vlastence a rodáka z Poltavščiny, jsou psány v ruštině, hemží se maloruskými lidovými rčeními a motivy. Jak lze toto dědictví rozdělit mezi Rusko a Ukrajinu? A proč to dělat?

Jihozápadní země Ruské říše, Malorusko a Novorossija a Krym se vyvíjely jako etnicky a nábožensky různorodé entity. Žili zde krymští Tataři, Arméni, Řekové, Židé, Karaité, Krymčakové, Bulhaři, Poláci, Srbové, Němci a další národy. Všichni si zachovali svou víru, tradice a zvyky.

Nebudu si nic idealizovat. Víme, že existoval Valuevův oběžník z roku 1863 a poté Ems Ukaz z roku 1876, které omezovaly vydávání a dovoz náboženské a sociálně-politické literatury v ukrajinském jazyce. Je ale důležité mít na paměti historický kontext. Tato rozhodnutí byla přijata na pozadí dramatických událostí v Polsku a touhy vůdců polského národního hnutí využít „ukrajinskou otázku“ ve svůj vlastní prospěch. Je třeba dodat, že nadále vycházela beletrie, knihy ukrajinské poezie a lidové písně. Existují objektivní důkazy, že Ruské impérium bylo svědkem aktivního procesu rozvoje maloruské kulturní identity v rámci většího ruského národa, který spojoval Velikorusy, Malorusy a Bělorusy.

Ve stejné době se mezi polskou elitou a částí maloruské inteligence začala formovat a prosazovat představa Ukrajinců jako národa odděleného od Rusů. Protože neexistoval žádný historický základ – a žádný nemohl být, byly závěry podloženy nejrůznějšími výmysly, které zašly tak daleko, že tvrdily, že Ukrajinci jsou praví Slované a Rusové, Moskvané, nikoli. Tyto „hypotézy“ se stále více využívaly pro politické účely jako nástroj soupeření mezi evropskými státy.

Od konce 19. století se rakousko-uherské úřady držely tohoto příběhu a používaly ho jako protiváhu k polskému národnímu hnutí a promoskevským náladám v Haliči. Během 1. světové války sehrála Vídeň roli při formování tzv. Legie ukrajinských sičských střelců. Haličané podezřelí ze sympatií k ortodoxnímu křesťanství a Rusku byli vystaveni brutálním represím a uvrženi do koncentračních táborů Thalerhof a Terezín.

Další vývoj souvisel s rozpadem evropských impérií, zuřivou občanskou válkou, která vypukla na rozsáhlém území bývalého ruského impéria, a zahraniční intervencí.

Po únorové revoluci, v březnu 1917, byla v Kyjevě ustanovena Centrální rada, která se měla stát orgánem nejvyšší moci. V listopadu 1917 ve svém Třetím univerzálu vyhlásilo vytvoření Ukrajinské lidové republiky (UPR) jako součásti Ruska.

V prosinci 1917 dorazili zástupci UPR do Brest-Litevska, kde sovětské Rusko vyjednávalo s Německem a jeho spojenci. Na schůzi 10. ledna 1918 přečetl vedoucí ukrajinské delegace nótu prohlašující nezávislost Ukrajiny. Následně Centrální rada prohlásila Ukrajinu za nezávislou ve své Čtvrté univerzalitě.

Deklarovaná suverenita neměla dlouhého trvání. Jen o několik týdnů později delegáti Rady podepsali samostatnou smlouvu se zeměmi německého bloku. Německo a Rakousko-Uhersko byly v té době v tíživé situaci a potřebovaly ukrajinský chléb a suroviny. Aby si zajistili rozsáhlé dodávky, získali souhlas s vysláním svých vojáků a technického personálu do UPR. Ve skutečnosti to bylo použito jako záminka k okupaci.

Pro ty, kteří se dnes vzdali plné kontroly nad Ukrajinou vnějším silám, by bylo poučné připomenout si, že v roce 1918 se takové rozhodnutí stalo pro vládnoucí režim v Kyjevě osudným. S přímým zapojením okupačních sil byla svržena Centrální rada a k moci se dostal hejtman Pavlo Skoropadskyi, který místo UPR vyhlásil Ukrajinský stát, který byl v podstatě pod německým protektorátem.

V listopadu 1918 – po revolučních událostech v Německu a Rakousku-Uhersku – se Pavlo Skoropadskyi, který ztratil podporu německých bajonetů, vydal jiným směrem a prohlásil, že „Ukrajina se má ujmout vedení při vytváření celoruské federace.“. Brzy však došlo opět ke změně režimu. Byla to nyní doba tzv. Ředitelství.

Na podzim 1918 vyhlásili ukrajinští nacionalisté Západoukrajinskou lidovou republiku (WUPR) a v lednu 1919 oznámili její sjednocení s Ukrajinskou lidovou republikou. V červenci 1919 byly ukrajinské síly rozdraceny polskými jednotkami a území bývalého WUPR se dostalo pod polskou nadvládu.

V dubnu 1920 uzavřel Symon Petliura (vyobrazovaný jako jeden z „hrdinů“ dnešní Ukrajiny) jménem ředitelství UPR tajné úmluvy a vzdal se – výměnou za vojenskou podporu – území Haliče a Západní Volyně ve prospěch Polska. V květnu 1920 Petljurovci vstoupili do Kyjeva v konvoji polských vojenských jednotek. Ale ne na dlouho. Již v listopadu 1920, po příměří mezi Polskem a sovětským Ruskem, se zbytky Petljurových sil vzdaly stejným Polákům.

Příklad UPR ukazuje, že různé druhy kvazistátních formací, které se objevily v bývalém ruském impériu v době občanské války a turbulencí, byly ze své podstaty nestabilní. Nacionalisté se snažili vytvořit své vlastní nezávislé státy, zatímco vůdci Bílého hnutí obhajovali nedělitelné Rusko. Mnoho republik založených příznivci bolševiků se také nevidělo mimo Rusko. Přesto je vůdci bolševické strany někdy z různých důvodů ze sovětského Ruska v podstatě vyhnali.

Počátkem roku 1918 byla tedy vyhlášena sovětská republika Doněck-Krivoy Rog a požádala Moskvu, aby ji začlenila do sovětského Ruska. To se setkalo s odmítnutím. Během setkání s vůdci republiky Vladimir Lenin trval na tom, aby jednali jako součást sovětské Ukrajiny. března 1918 Ústřední výbor Ruské komunistické strany (bolševiků) přímo nařídil, aby byli na ukrajinský sjezd sovětů vysláni delegáti, včetně delegátů z Doněcké pánve, a aby na sjezdu byla vytvořena „jedna vláda pro celou Ukrajinu“. . Území sovětské republiky Doněck-Krivoy Rog později vytvořilo většinu regionů jihovýchodní Ukrajiny.

Podle smlouvy z Rigy z roku 1921, uzavřené mezi Ruskou SFSR, Ukrajinskou SSR a Polskem, byly západní země bývalého ruského impéria postoupeny Polsku. V meziválečném období polská vláda prováděla aktivní přesídlovací politiku, která se snažila změnit etnické složení východního pohraničí – polský název pro dnešní západní Ukrajinu, západní Bělorusko a části Litvy. Oblasti byly vystaveny tvrdé polonizaci, místní kultura a tradice byly potlačeny. Později, během druhé světové války, toho využily radikální skupiny ukrajinských nacionalistů jako záminku k teroru nejen proti polskému, ale i židovskému a ruskému obyvatelstvu.

V roce 1922, kdy byl vytvořen SSSR, kdy se jedním z jeho zakladatelů stala Ukrajinská sovětská socialistická republika, vyústila dosti divoká debata mezi bolševickými vůdci k realizaci Leninova plánu na vytvoření svazového státu jako federace rovnoprávných republik. Právo republik na svobodné odtržení od Unie bylo zahrnuto do textu Deklarace o vytvoření Svazu sovětských socialistických republik a následně do ústavy SSSR z roku 1924. Tím autoři zasadili do základů naší státnosti nejnebezpečnější časovanou bombu, která vybuchla v okamžiku, kdy pominul bezpečnostní mechanismus zajišťovaný vedoucí rolí KSSS a strana sama se zevnitř zhroutila. Následovala „přehlídka suverenity“. Dne 8. prosince 1991

Ve dvacátých a třicátých letech minulého století bolševici aktivně prosazovali „politiku lokalizace“, která měla v Ukrajinské SSR podobu ukrajinizace. Symbolicky byl v rámci této politiky a se souhlasem sovětských úřadů vrácen Michail Gruševskij, bývalý předseda Ústřední rady, jeden z ideologů ukrajinského nacionalismu, který byl v určitém období podporován Rakouskem-Uherskem. SSSR a byl zvolen členem Akademie věd.

Lokalizační politika sehrála nepochybně velkou roli v rozvoji a upevnování ukrajinské kultury, jazyka a identity. Ukrajinizace byla přitom pod rouškou boje proti tzv. ruskému velmocenskému šovinismu často vnucována těm, kteří se jako Ukrajinci nepovažovali. Tato sovětská národní politika zajistila na státní úrovni

ustanovení o třech samostatných slovanských národech: ruském, ukrajinském a běloruském, namísto velkého ruského národa o trojediném lidu, který se skládá z Velikorusů, Malorusů a Bělorusů.

V roce 1939 získal SSSR zpět území dříve obsazené Polskem. Velká část z nich se stala součástí sovětské Ukrajiny. V roce 1940 Ukrajinská SSR začlenila část Besarábie, která byla od roku 1918 okupována Rumunskem, a také Severní Bukovinu. V roce 1948 se Zmeyiniy Island (Hadí ostrov) v Černém moři stal součástí Ukrajiny. V roce 1954 byla Krymská oblast RSFSR připsána Ukrajinské SSR, v hrubém rozporu s tehdy platnými právními normami.

Rád bych se pozastavil nad osudem Podkarpatské Rusi, která se po rozpadu Rakouska-Uherska stala součástí Československa. Rusíni tvořili značný podíl místního obyvatelstva. I když se to již téměř nezmiňuje, po osvobození Zakarpatska sovětskými vojsky odhlasoval sjezd pravoslavného obyvatelstva regionu zahrnutí Podkarpatské Rusi do RSFSR nebo jako samostatné Karpatské republiky do vlastního SSSR. Přesto byl výběr lidí ignorován. V létě 1945 byl oznámen historický akt znovusjednocení Karpatské Ukrajiny „s její prastarou vlastní Ukrajinou“ – jak uvedl deník *Pravda*.

Proto je moderní Ukrajina zcela produktem sovětské éry. Dobře víme a dobře si pamatujeme, že byla z velké části formována na území historického Ruska. Abychom se o tom přesvědčili, stačí se podívat na hranice zemí, které se v 17. století znovu sjednotily s ruským státem, a na území Ukrajinské SSR, když opustila Sovětský svaz.

Bolševici zacházeli s ruským lidem jako s nevyčerpatelným materiálem pro své sociální experimenty. Snili o světové revoluci, která by zničila národní státy. Proto byli tak velkorysí při kreslení hranic a udělování územních darů. Už není důležité, jaká byla přesně představa bolševických vůdců, kteří rozsekali zemi na kusy.

Můžeme se neshodnout na drobných detailech, pozadí a logice některých rozhodnutí. Jedna skutečnost je křišťálově jasná: Rusko bylo skutečně okradeno.

Při práci na tomto článku jsem se spoléhal spíše na dokumenty s otevřeným zdrojovým kódem, které obsahují známá fakta, než na nějaké tajné záznamy. Představitelé moderní Ukrajiny a jejich vnější „mecenáši“ tyto skutečnosti raději přehlížejí. Nenechají si však ujít šanci, jak v tuzemsku, tak v zahraničí, odsoudit „zločiny sovětského režimu“, přičemž mezi nimi jsou i události, s nimiž KSSS ani SSSR, natož moderní Rusko, nemají nic společného. . Snahy bolševiků odtrhnout od Ruska jeho historická území přitom nejsou považovány za zločin. A víme proč: pokud způsobily oslabení Ruska, naše zlá přání jsou s tím spokojená.

Samozřejmě, uvnitř SSSR nebyly hranice mezi republikami nikdy chápány jako státní hranice; byly nominální v rámci jedné země, která sice měla všechny atributy federace, ale byla vysoce centralizovaná – to bylo opět zajištěno vedoucí rolí KSSS. Ale v roce 1991 se všechna tato území, a co je důležitější, lidé, ocitli přes noc v zahraničí, tentokrát skutečně odebráni jejich historické vlasti.

Co se k tomu dá říct? Věci se mění: země a komunity nejsou výjimkou. Je samozřejmé, že některá část lidu si v procesu svého vývoje, ovlivněná řadou důvodů a historických okolností, může v určité chvíli uvědomit sebe sama jako samostatný národ. Jak to máme léčit? Existuje pouze jedna odpověď: s respektem!

Chcete si vytvořit svůj vlastní stát: jste vítáni! Ale jaké jsou podmínky? Připomenu hodnocení jedné z nejvýznamnějších politických osobností nového Ruska, prvního starosty Petrohradu Anatolije Sobčaka. Jako právní expert, který věřil, že každé rozhodnutí musí být legitimní, v roce 1992 sdílel následující názor: republiky, které byly zakladateli Unie, poté, co vypověděly Smlouvu o svazu z roku 1922, se musí vrátit na hranice, které měly před

vstupem do Sovětského svazu. Svaz. Všechny ostatní územní akvizice jsou předmětem diskuse, jednání, vzhledem k tomu, že pozemek byl odvolán.

Jinými slovy, když odcházíte, vezměte si s sebou, co jste si přinesli. Tuto logiku je těžké vyvrátit. Řeknu jen, že bolševici začali přetvářet hranice ještě před Sovětským svazem, manipulovali s územími podle svého gusta, bez ohledu na názory lidí.

Ruská federace uznala nové geopolitické skutečnosti: a nejen uznala, ale skutečně udělala mnoho pro to, aby se Ukrajina etablovala jako nezávislá země. Během těžkých 90. let a v novém tisíciletí jsme Ukrajině poskytli značnou podporu. Ať už chce Kyjev použít jakoukoli „politickou aritmetiku“, v letech 1991–2013 činily rozpočtové úspory Ukrajiny více než 82 miliard USD, zatímco dnes drží pouhých 1,5 miliardy USD ruských plateb za tranzit plynu do Evropy. . Pokud by byly zachovány ekonomické vazby mezi našimi zeměmi, Ukrajina by se těšila z výhod desítek miliard dolarů.

Ukrajina a Rusko se během desetiletí a staletí vyvíjely jako jediný ekonomický systém. Hluboká spolupráce, kterou jsme měli před 30 lety, je příkladem, ke kterému by Evropská unie měla vzhlížet. Jsme přirozenými komplementárními ekonomickými partnery. Takový úzký vztah může posílit konkurenční výhody a zvýšit potenciál obou zemí.

Ukrajina dříve disponovala velkým potenciálem, který zahrnoval výkonnou infrastrukturu, systém přepravy plynu, pokročilou stavbu lodí, letectví, raketový a přístrojový průmysl, stejně jako špičkové vědecké, designové a inženýrské školy. Ukrajinští lídři převzali toto dědictví a vyhlásili nezávislost a slíbili, že ukrajinská ekonomika bude jednou z předních a životní úroveň bude patřit k nejlepším v Evropě.

Dnes se potápí high-tech průmysloví giganti, kteří byli kdysi chloubou Ukrajiny a celé Unie. Strojírenská produkce klesla za deset let o 42 procent. Rozsah deindustrializace a celkové ekonomické

degradace je patrný na výrobě elektřiny na Ukrajině, která za posledních 30 let zaznamenala téměř dvojnásobný pokles. A konečně, podle zpráv MMF, v roce 2019, před vypuknutím pandemie koronaviru, byl ukrajinský HDP na hlavu nižší než 4 tisíce USD. To je méně než v Albánské republice, Moldavské republice nebo neuznaném Kosovu. Ukrajina je dnes nejchudší zemí Evropy.

Kdo za to může? Je to vina lidu Ukrajiny? Rozhodně ne. Byly to ukrajinské úřady, kdo zmařil a rozmazal úspěchy mnoha generací. Víme, jak pracovití a talentovaní jsou lidé na Ukrajině. S vytrvalostí a odhodláním mohou dosáhnout úspěchu a vynikajících výsledků. A tyto vlastnosti, stejně jako jejich otevřenost, vrozený optimismus a pohostinnost, nezmizely. Pocity milionů lidí, kteří se k Rusku chovají nejen dobře, ale s velkou náklonností, stejně jako my cítíme Ukrajinu, zůstávají stejné.

Do roku 2014 byly stovky dohod a společných projektů zaměřeny na rozvoj našich ekonomik, obchodních a kulturních vazeb, posílení bezpečnosti a řešení společných sociálních a ekologických problémů. Přinesly lidem hmatatelné výhody – jak v Rusku, tak na Ukrajině. To je to, co jsme považovali za nejdůležitější. A proto jsme měli plodnou interakci se všemi, zdůrazňuji, se všemi vůdci Ukrajiny.

I po událostech v Kyjevě v roce 2014 jsem pověřil ruskou vládu, aby vypracovala možnosti pro zachování a udržení našich ekonomických vazeb v rámci příslušných ministerstev a agentur. K tomu však nebyla a stále není vzájemná vůle. Přesto je Rusko stále jedním ze tří hlavních obchodních partnerů Ukrajiny a statisíce Ukrajinců k nám jezdí pracovat a nacházejí vítané přijetí a podporu. Tedy to, co je „stát agresora“.

Když se SSSR zhroutil, mnoho lidí v Rusku a na Ukrajině upřímně věřilo a předpokládalo, že naše úzké kulturní, duchovní a ekonomické vazby jistě přetrvají, stejně jako pospolitost našich lidí, kteří vždy měli v jádru smysl pro jednotu. Události se však – nejprve pozvolna, později rychleji – začaly ubírat jiným směrem.

Ukrajinské vládnoucí kruhy se v podstatě rozhodly ospravedlnit nezávislost své země popíráním její minulosti, ovšem s výjimkou hraničních otázek. Začali mytologizovat a přepisovat dějiny, upravovat vše, co nás spojovalo, a období, kdy byla Ukrajina součástí Ruského impéria a Sovětského svazu, označovali jako okupaci. Společná tragédie kolektivizace a hladomoru z počátku 30. let byla vylíčena jako genocida ukrajinského lidu.

Radikálové a neonacisté byli otevření a stále drzejší ke svým ambicím. Dopřávaly si je jak oficiální úřady, tak místní oligarchové, kteří okradli obyvatele Ukrajiny a jejich ukradené peníze drželi v západních bankách, připraveni prodat svou vlast v zájmu zachování svého kapitálu. K tomu je třeba připočítat přetrvávající slabost státních institucí a pozici ochotného rukojmí cizí geopolitické vůle.

Připomínám, že už dávno, dlouho před rokem 2014, USA a země EU systematicky a důsledně tlačily na Ukrajinu, aby omezila a omezila hospodářskou spolupráci s Ruskem. Jako největší obchodní a ekonomický partner Ukrajiny jsme navrhli diskutovat o vznikajících problémech ve formátu Ukrajina-Rusko-EU. Ale pokaždé nám bylo řečeno, že Rusko s tím nemá nic společného a že se problém týká pouze EU a Ukrajiny. Západní země de facto odmítly opakované výzvy Ruska k dialogu.

Ukrajina byla krok za krokem zatažena do nebezpečné geopolitické hry, jejímž cílem bylo udělat z Ukrajiny bariéru mezi Evropou a Ruskem, odrazový můstek proti Rusku. Nevyhnutelně nastal čas, kdy koncept „Ukrajina není Rusko“ již nepřicházel v úvahu. Byla potřeba „protiruská“ koncepce, kterou nikdy nepřijmeme.

Majitelé tohoto projektu vzali za základ starý základ polsko-rakouských ideologů k vytvoření „protimoskevského Ruska“. A není třeba nikoho klamat, že se tak děje v zájmu lidu Ukrajiny. Polsko-litevské společenství nikdy nepotřebovalo ukrajinskou kulturu, tím méně kozáckou autonomii. V Rakousko-Uhersku byly historické

ruské země nemilosrdně vykořisťovány a zůstaly nejchudší. Nacisté, podporovaní kolaboranty z OUN-UPA, nepotřebovali Ukrajinu, ale životní prostor a otroky pro árijské vládce.

Ani v únoru 2014 se nemyslelo na zájmy ukrajinského lidu. Oprávněná veřejná nespokojenost způsobená akutními socioekonomickými problémy, chybami a nedůsledným jednáním tehdejších úřadů byla prostě cynicky využívána. Západní země přímo zasahovaly do vnitřních záležitostí Ukrajiny a podporovaly převrat. Jako jeho beranidlo posloužily radikální nacionalistické skupiny. Jejich hesla, ideologie a do očí bijící agresivní rusofobie se staly do značné míry určujícími prvky státní politiky na Ukrajině.

Všechny věci, které nás dosud spojovaly a spojovaly, se dostaly pod útok. V první řadě ruský jazyk. Dovolte mi připomenout, že nové úřady „majdanu“ se nejprve pokusily zrušit zákon o státní jazykové politice. Pak tu byl zákon o „očistění moci“, zákon o vzdělávání, který prakticky vyřadil ruský jazyk ze vzdělávacího procesu.

A konečně, již v květnu letošního roku předložil současný prezident Radě návrh zákona o „původních obyvatelích“. Za domorodé jsou uznáváni pouze ti, kteří tvoří etnickou menšinu a nemají svůj vlastní státní útvar mimo Ukrajinu. Zákon byl přijat. Byla zasetá nová semena sváru. A to se děje v zemi, jak jsem již poznamenal, která je velmi složitá, pokud jde o její územní, národnostní a jazykové složení a historii formování.

Může existovat argument: mluvíte-li o jediném velkém národě, o trojjediném národu, jaký je pak rozdíl v tom, za koho se lidé považují – za Rusy, Ukrajince nebo Bělorusy. S tímto naprosto souhlasím. Zejména proto, že určení národnosti, zejména ve smíšených rodinách, je právem každého jednotlivce, který se může svobodně rozhodnout.

Faktem ale je, že situace na Ukrajině je dnes úplně jiná, protože jde o vynucenou změnu identity. A nejohavnější věc je, že Rusové na Ukrajině jsou nuceni nejen zapírat své kořeny, generace svých předků, ale také věřit, že Rusko je jejich nepřítel. Nebylo by přehnané říci, že cesta nucené asimilace, vytvoření etnicky čistého ukrajinského státu, agresivního vůči Rusku, je ve svých důsledcích srovnatelná s použitím zbraní hromadného ničení proti nám. V důsledku tak tvrdého a umělého rozdělení Rusů a Ukrajinců se může celkový ruský lid zmenšit o statisíce nebo dokonce miliony.

Naše duchovní jednota byla také napadena. Stejně jako za dnů Litevského velkovévodství bylo zahájeno nové církevní. Světská vrchnost, která se nijak netají svými politickými cíli, bezostyšně zasahovala do církevního života a přivedla věci k rozkolu, k zabírání kostelů, bití kněží a mnichů. I rozsáhlá autonomie Ukrajinské pravoslavné církve při zachování duchovní jednoty s Moskevským patriarchátem se jim silně nelíbí. Musí za každou cenu zničit tento prominentní a staletí starý symbol našeho příbuzenství.

Myslím, že je také přirozené, že zástupci Ukrajiny znovu a znovu hlasují proti rezoluci Valného shromáždění OSN odsuzující glorifikaci nacismu. Pod ochranou oficiálních orgánů se konají pochody a pochodně na počest zbývajících válečných zločinců z jednotek SS. K národním hrdinům se řadí Mazepa, který všechny zradil, Petljura, který zaplatil polskou patronaci ukrajinskými zeměmi, a Bandera, který kolaboroval s nacisty. Dělá se vše pro to, aby se z paměti mladých generací vymazala jména skutečných vlastenců a vítězů, kteří byli vždy chloubou Ukrajiny.

Pro Ukrajince, kteří bojovali v Rudé armádě, v partyzánských jednotkách, byla Velká vlastenecká válka skutečně vlasteneckou válkou, protože bránili svůj domov, svou velkou společnou vlast. Hrdiny Sovětského svazu se stalo přes dva tisíce vojáků. Patří mezi ně legendární pilot Ivan Kožedub, nebojácný odstřelovač, obránce Oděsy a Sevastopolu Ljudmila Pavličenko, udatný partyzánský

velitel Sidor Kovpak. Tato nezdolná generace bojovala, tito lidé dali své životy za naši budoucnost, za nás. Zapomenout na jejich výkon znamená zradit naše dědy, matky a otce.

Protiruský projekt odmítly miliony Ukrajinců. Obyvatelé Krymu a obyvatelé Sevastopolu učinili svou historickou volbu. A lidé na jihovýchodě se pokojně snažili bránit svůj postoj. Přesto byli všichni, včetně dětí, označeni za separatisty a teroristy. Hrozilo jim etnické čistky a použití vojenské síly. A obyvatelé Doněcka a Luganska se chopili zbraní, aby bránili svůj domov, svůj jazyk a své životy. Zbývala jim nějaká jiná možnost po nepokojích, které se přehnaly ukrajinskými městy, po hrůze a tragédii 2. května 2014 v Oděse, kde ukrajinští neonacisté upalovali lidi zaživa a vytvořili z toho nový Khatyn? Stejný masakr byl připraven provést stoupenci Bandery na Krymu, v Sevastopolu, Doněcku a Lugansku. Ani nyní takové plány neopouštějí. Čekají na svůj čas. Ale jejich čas nepříjde.

Státní převrat a následné akce kyjevských úřadů nevyhnutelně vyvolaly konfrontaci a občanskou válku. Vysoký komisař OSN pro lidská práva odhaduje, že celkový počet obětí konfliktu na Donbasu přesáhl 13 000. Jsou mezi nimi senioři a děti. To jsou hrozné, nenapravitelné ztráty.

Rusko udělalo vše pro zastavení bratrovraždy. Minské dohody zaměřené na mírové urovnání konfliktu na Donbasu byly uzavřeny. Jsem přesvědčen, že stále nemají alternativu. V žádném případě nikdo nestáhl své podpisy na minském balíčku opatření ani na příslušných prohlášeních vůdců zemí normandského formátu. Nikdo nezahájil přezkum rezoluce Rady bezpečnosti OSN ze 17. února 2015.

Během oficiálních jednání, zejména poté, co byli drženi na uzdě západními partnery, představitelé Ukrajiny pravidelně deklarují své „plné dodržování“ Minských dohod, ale ve skutečnosti jsou vedeni pozicí „nepřijatelnosti“. Nemají v úmyslu vážně diskutovat ani o zvláštním statutu Donbasu, ani o zárukách pro tamní obyvatele.

Raději využívají image „oběti vnější agrese“ a rozšiřují rusofobii. Na Donbasu organizují krvavé provokace. Zkrátka přitahují pozornost externích patronů a mistrů všemi prostředky.

Zřejmě, a jsem o tom stále více přesvědčen: Kyjev prostě Donbas nepotřebuje. Proč? Protože za prvé, obyvatelé těchto regionů nikdy nepřijmou řád, který se snažili a snaží zavést silou, blokádou a hrozbami. A za druhé, výsledek obou Minsk-1 a Minsk-2, které dávají reálnou šanci na mírové obnovení územní celistvosti Ukrajiny uzavřením dohody přímo s DLR a LPR s Ruskem, Německem a Francií jako prostředníky, je v rozporu s celým logikou protiruského projektu. A lze ji udržet pouze neustálým pěstováním obrazu vnitřního a vnějšího nepřítele. A dodal bych – pod ochranou a kontrolou západních mocností.

To se ve skutečnosti děje. V první řadě čelíme vytváření atmosféry strachu v ukrajinské společnosti, agresivní rétorice, povolování neonacistům a militarizaci země. Spolu s tím jsme svědky nejen úplné závislosti, ale přímé vnější kontroly, včetně dohledu zahraničních poradců nad ukrajinskými úřady, bezpečnostními službami a ozbrojenými silami, vojenským „rozvojem“ území Ukrajiny a rozmístěním infrastruktury NATO. Není náhodou, že zmíněný flagrantní zákon o „původních obyvatelích“ byl přijat pod rouškou rozsáhlých cvičení NATO na Ukrajině.

To je také přestrojení za převzetí zbytku ukrajinské ekonomiky a využívání jejích přírodních zdrojů. Prodej zemědělské půdy není daleko a je zřejmé, kdo ji vykoupí. Čas od času se Ukrajině skutečně poskytují finanční zdroje a půjčky, ale za vlastních podmínek a prosazování vlastních zájmů, s preferencemi a výhodami pro západní společnosti. Mimochodem, kdo tyto dluhy zaplatí? Zřejmě se předpokládá, že to bude muset udělat nejen dnešní generace Ukrajinců, ale i jejich děti, vnuci a pravděpodobně i pravnuci.

Západní autoři protiruského projektu nastavili ukrajinský politický systém tak, že prezidenti, členové parlamentu a ministři by se změnili, ale postoj odluky a nepřátelství k Rusku zůstal. Dosažení míru bylo hlavním volebním heslem úřadujícího prezidenta. Tím se dostal k moci. Sliby se ukázaly jako lži. Nic se nezměnilo. A v některých ohledech se situace na Ukrajině a v okolí Donbasu dokonce zvrhla.

V protiruském projektu není místo ani pro suverénní Ukrajinu, ani pro politické síly, které se snaží bránit její skutečnou nezávislost. Ti, kdo mluví o usmíření v ukrajinské společnosti, o dialogu, o hledání cesty ze současné slepé uličky, jsou označováni za „proruští“ agenty.

Opět, pro mnoho lidí na Ukrajině je protiruský projekt prostě nepřijatelný. A takových lidí jsou miliony. Nesmí ale zvedat hlavu. Ve skutečnosti jim byla odebrána zákonná možnost hájit svůj názor. Jsou zastrašeni, zahnáni do podzemí. Nejen, že jsou pronásledováni za své přesvědčení, za mluvené slovo, za otevřené vyjádření svého postavení, ale jsou také zabíjeni. Vrazi jsou zpravidla nepotrestáni.

Dnes je „správným“ patriotem Ukrajiny pouze ten, kdo nenávidí Rusko. Navíc celá ukrajinská státnost, jak ji chápeme, se navrhuje dále budovat výhradně na této myšlence. Nenávist a hněv, jak to světová historie opakovaně prokázala, jsou velmi nejistým základem suverenity, který je zatížen mnoha vážnými riziky a hroznými důsledky.

Všechny podrazy spojené s protiruským projektem jsou nám jasné. A nikdy nedovolíme, aby naše historická území a nám blízcí lidé, kteří tam žijí, byla použita proti Rusku. A těm, kteří takový pokus podniknou, bych rád řekl, že tak zničí svou vlastní zemi.

Úřadující úřady na Ukrajině se rády odvolávají na západní zkušenosti a považují je za vzor, který je třeba následovat. Stačí se podívat, jak vedle sebe žijí Rakousko a Německo, USA a Kanada. Jsou si blízcí etnickým složením, kulturou, ve skutečnosti sdílejí

jeden jazyk, zůstávají suverénními státy s vlastními zájmy, s vlastní zahraniční politikou. To jim ale nebrání v nejužší integraci nebo spojeneckých vztazích. Mají velmi podmíněné, průhledné hranice. A při jejich přecházení se občané cítí jako doma. Zakládají rodiny, studují, pracují, podnikají. Mimochodem, stejně tak miliony lidí narozených na Ukrajině, kteří nyní žijí v Rusku. Vnímáme je jako své blízké.

Rusko je otevřené dialogu s Ukrajinou a připraveno diskutovat o nejsložitějších otázkách. Ale je důležité, abychom pochopili, že náš partner hájí své národní zájmy, ale neslouží cizím, a není nástrojem v rukou někoho jiného k boji proti nám.

Respektujeme ukrajinský jazyk a tradice. Respektujeme touhu Ukrajinců vidět jejich zemi svobodnou, bezpečnou a prosperující.

Jsem přesvědčen, že skutečná suverenita Ukrajiny je možná pouze v partnerství s Ruskem. Naše duchovní, lidské a civilizační vazby se utvářely po staletí a mají svůj původ ve stejných zdrojích, byly zoceleny společnými zkouškami, úspěchy a vítězstvími. Naše příbuzenství se předávalo z generace na generaci. Je v srdcích a paměti lidí žijících v moderním Rusku a na Ukrajině, v krevních svazcích, které spojují miliony našich rodin. Společně jsme vždy byli a budeme mnohonásobně silnější a úspěšnější. Protože jsme jeden lid.

Dnes tato slova mohou někteří lidé vnímat nepřátelsky. Lze je interpretovat mnoha možnými způsoby. Přesto mě mnoho lidí uslyší. A řeknu jednu věc – Rusko nikdy nebylo a nikdy nebude „antiukrajinské“. A jaká bude Ukrajina – o tom rozhodnou její občané.

Stav publikace

Vychází v sekcích: [Novinky](#), [Přepisy](#)

Datum publikace: 12. července 2021, 17:00

Textová verze